

Preglednica 1: Petnajst največjih gostiteljic beguncev in prosilcev za azil junija 2017

Vir: UNHCR, 2018; CIA, 2018.

Država	Število beguncev in prosilcev za azil	Število prebivalcev (ocena)	Število beguncev in prosilcev za azil na 1000 prebivalcev
1 Turčija	3.469.962	80.810.000	42,9
2 Pakistan	1.410.027	212.740.000	6,6
3 Nemčija	1.324.189	82.670.000	16,0
4 Uganda	1.309.698	41.490.000	31,6
5 Libanon	1.016.706	6.007.000	169,3
6 Iran	978.782	81.000.000	12,1
7 ZDA	971.472	325.700.000	3,0
8 Etiopija	843.214	102.400.000	8,2
9 Jordanija	733.116	10.170.000	72,1
10 Sudan	556.636	39.570.000	14,1
11 DR Kongo	534.874	78.730.000	6,8
12 Kenija	486.011	49.120.000	9,9
13 Čad	402.619	13.670.000	29,5
14 Francija	376.725	65.058.000	5,8
15 Tanzanija	343.164	55.570.000	6,2

državnega ozemlja. V javnosti pogosto zasledimo mnenje, da bi morala Slovenija zavrniti vse posameznike, ki za vstop v državo nimajo ustreznih dokumentov, oziroma da ima država pravico, da odstrani vse posameznike, ki so na njeno ozemlje prišli nelegalno.

Konvencija o statusu beguncev v 31. členu izrecno določa, »da države pogodbenice ne uporabljajo kazenskih sankcij za begunce zaradi nezakonitega vstopa ali navzočnosti, če so prišli neposredno z ozemlja, kjer sta bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena«. 33. člen konvencije pa vsako državo pogodbenico zavezuje, »da na nikakršen način begunca ne bo izgnala ali prisilno vrnila na meje ozemlja, kjer bi bila njegovo življenje ali svoboda ogrožena ...«. Pravilo o nevračanju ter pravilo o nekaznovanju nelegalnega vstopa v državo tvorita temelj zaščite beguncev.

Pravilo o nekaznovanju je bilo v konvencijo vključeno zaradi dejstva, da begunci in prosilci za azil v veliki večini primerov nimajo možnosti, da bi legalno vstopili v državo azila. Pogosto namreč nimajo ustreznih potovalnih oz. identifikacijskih dokumentov ter vizumov. Večina razvitih držav, vključno z Evropsko unijo, tudi ne pozna t. i. humanitarnega vizuma, ki bi posamezniku omogočil, da legalno vstopi v državo ter tam zaprosi za azil. Iz povedanega je razvidno, da je označevanje prosilcev za azil za ilegalne migrante

neprimerno, saj le-ti preprosto nimajo drugih možnosti, kot da brez dokumentov vstopijo v državo gostiteljico.

Imuniteta pred izgonom pa velja le v času trajanja azilnega postopka oziroma v času, ko ima oseba priznan status begunca ali primerljiv status. V primeru zavrnitve azilne prošnje ali pa preklica statusa mora posameznik zapustiti državo oziroma je iz nje lahko prisilno odstranjen, tako kot vsak drug tujec, ki nima urejenega statusa. V določenih primerih mu država lahko dovoli bivanje iz humanitarnih ali drugih podobnih razlogov, vendar pa ta pravica ni samoumevna.

Na drugi strani konvencija ne postavlja jasnih pravil glede vračanja v t. i. tretje varne države. To področje ureja Direktiva o azilnih postopkih Evropske unije, ki državi članici dovoljuje »izročitev prosilca tretji državi, če so pristojni organi prepričani, da odločba o izročitvi ne bo povzročila neposrednega ali posrednega vračanja, s katerim bi bile kršene mednarodne obveznosti in obveznosti Unije te države članice«. Skladno z omenjeno direktivo lahko države članice prosilce za azil vrnejo v državo članico ali varno tretjo državo, prek katere je prispel na njihovo ozemlje. Pri tem se upravičeno postavlja vprašanje, ali bo begunec oziroma prosilec za azil v omenjeni državi deležen ustrezne zaščite. Evropsko sodišče za človekove pravice je leta 2011 ustavilo

Preglednica 2: Število vloženih prošenj za azil v državah članicah Evropske unije v obdobju 2011–2017

Vir: Eurostat, 2018.

Država	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nemčija	53.235	77.485	126.705	202.645	476.510	745.155	222.560
Italija	40.315	17.335	26.620	64.625	83.540	122.960	128.850
Francija	57.330	61.440	66.265	64.310	76.165	84.270	99.330
Grčija	9.310	9.575	8.225	9.430	13.205	51.110	58.650
Velika Britanija	26.915	28.800	30.585	32.785	40.160	39.735	33.780
Španija	3.420	2.565	4.485	5.615	14.780	15.755	31.120
Švedska	29.650	43.855	54.270	81.180	162.450	28.790	26.325
Avstrija	14.420	17.415	17.500	28.035	88.160	42.255	24.715
Belgija	31.910	28.075	21.030	22.710	44.660	18.280	18.340
Nizozemska	14.590	13.095	13.060	24.495	44.970	20.945	18.210
Poljska	6.885	10.750	15.240	8.020	12.190	12.305	5.045
Finska	2.915	3.095	3.210	3.620	32.345	5.605	4.990
Romunija	1.720	2.510	1.495	1.545	1.260	1.880	4.815
Ciper	1.770	1.635	1.255	1.745	2.265	2.940	4.600
Bolgarija	890	1.385	7.145	11.080	20.365	19.420	3.695
Madžarska	1.690	2.155	18.895	42.775	177.135	29.430	3.390
Danska	3.945	6.045	7.170	14.680	20.935	6.180	3.220
Irska	1.290	955	945	1.450	3.275	2.245	2.930
Luksemburg	2.150	2.050	1.070	1.150	2.505	2.160	2.430
Malta	1.890	2.080	2.245	1.350	1.845	1.930	1.840
Portugalska	275	295	500	440	895	1.460	1.750
Slovenija	355	295	270	385	275	1.310	1.475
Češka	750	740	695	1.145	1.515	1.475	1.445
Hrvaška	807	1.195	1.075	450	210	2.225	975
Litva	525	645	400	440	315	430	495
Latvija	340	205	195	375	330	350	355
Estonija	65	75	95	155	230	175	190
Slovaška	490	730	440	330	330	145	160
Evropska unija	309.040	335.290	431.090	626.960	1.322.825	1.260.910	705.705

vračanje v Grčijo, ker ta ni nudila ustrezne ravni zaščite. S tem problemom se soočajo tudi številne države v Jugovzhodni Evropi in Severni Afriki.

Sklep

Stalna prisotnost »begunske krize« v medijih med ljudmi ustvarja vtis, da o njej vedo vse in da je tej problematiki nesmiselno posvečati dodatno pozornost. Kratek obisk različnih spletnih forumov in spletnih komentarjev pokaže, da temu ni tako. Slabo razumevanje problematike, ki pogosto sloni na nepopolnih

ali celo popolnoma napačnih informacijah, je botrovalo nastanku številnih poenostavljenih in napačnih predstav in razlag. Zavedati se je treba, da je »begunska kriza« izjemno kompleksen in dinamičen pojav, katerega razumevanje zahteva poznavanje številnih med seboj tesno povezanih dejavnikov. Preučevanje begunstva ter prisilnih migracij na splošno zahteva celovit in kompleksen pristop. Geografija je ena redkih ved, ki ponuja ravno to, holistično, interdisciplinarno obravnavo problema. Njena vpetost v različne ravni izobraževalnega sistema ji hkrati omogoča, da svoja spoznanja posreduje širši javnosti